FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 23 december 2014

1237/2014

L a g

om ändring av hälsoskyddslagen

Utfärdad i Helsingfors den 19 december 2014

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i hälsoskyddslagen (763/1994) 27, 45, 46 och 49 § samt 50 § 4 mom. 1 punkten, av dem 49 § sådan den lyder i lag 24/2006 och 50 § 4 mom. 1 punkten sådan den lyder i lag 129/2009, samt

fogas till lagen nya 49 c och 49 d § och till 56 §, sådan den lyder i lagarna 777/1996, 89/2000, 1223/2002 och 285/2006, ett nytt 4 mom., i stället för det 4 mom. som upphävts genom lag 89/2000, och ett nytt 5 mom., i stället för det 5 mom. som upphävts genom lag 1223/2002, som följer:

27 §

Sanitär olägenhet i bostad och annat vistelseutrymme

Om det i en bostad eller något annat vistelseutrymme förekommer buller, vibrationer, lukt, ljus, mikrober, damm, rök, för mycket värme eller kyla, fukt, strålning eller annat därmed jämförbart i den omfattning att detta kan medföra sanitär olägenhet för den som vistas i bostaden eller utrymmet, ska åtgärder för att utreda, avhjälpa eller begränsa olägenheten och de faktorer som föranlett den vidtas utan dröjsmål.

Om olägenheten orsakas av konstruktionerna eller isoleringen i den byggnad där bostadslägenheten eller vistelseutrymmet finns eller av grundläggande system som byggnadens ägare är ansvarig för, ska byggnadens ägare svara för att olägenheten avhjälps, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Om den sanitära olägenheten dock beror på sådan användning av bostaden eller vistelseutrymmet som inte är sedvanligt bruk, svarar bostadens eller vistelseutrymmets innehavare för avhjälpandet av den sanitära olägenheten. Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten kan förelägga den som är ansvarig för olägenheten att utan dröjsmål vidta de åtgärder som behövs för att utreda, avhjälpa eller begränsa den sanitära olägenheten och de faktorer som har föranlett den.

Om den sanitära olägenheten är uppenbar och det finns anledning av misstänka att den medför omedelbar fara, olägenheten inte går att rätta till eller om hälsoskyddsmyndighetens föreläggande att olägenheten ska avhjälpas inte har iakttagits och inga andra åtgärder i enlighet med denna lag anses tillräckliga, kan hälsoskyddsmyndigheten förbjuda eller begränsa användningen av bostaden eller vistelseutrymmet.

De förelägganden som avses i denna paragraf ska basera sig på en inspektion utförd av hälsoskyddsmyndigheten och på tillräckliga och tillförlitliga mätningar, prover, undersök-

RP 76/2014
ShUB 20/2014
RSv 167/2014

ningar, utredningar eller observationer. För utredning av en sanitär olägenhet kan det dessutom meddelas ett föreläggande om att en konstruktions skick ska undersökas.

45 §

Inspektionsrätt

Hälsoskyddsmyndigheten har för fullgörande av de uppgifter som anges i denna lag rätt att utföra inspektioner och låta utföra undersökningar som har samband med dem.

Den som utför en inspektion eller undersökning har rätt att för utförande av sitt uppdrag

1) få tillträde till ett område eller en byggnad där det idkas verksamhet som är av betydelse för hälsoskyddet eller där hälsoskyddsmyndigheten av grundad anledning misstänker att det förekommer eller uppkommer sanitära olägenheter,

2) få behövlig tillgänglig information om byggnader, anordningar, tillverkningsmetoder, verksamhetens art och om resultaten av mätningar och undersökningar som gjorts för att bedöma sanitära omständigheter,

3) utföra behövliga mätningar, ta behövliga fotografier och göra eventuella övriga upptagningar och ta representativa prover för undersökning.

Resultat av sådana mätningar och undersökningar som inverkar väsentligt på ärendet samt fotografier eller andra upptagningar ska fogas till inspektionsberättelsen. Kopior av resultat av mätningar och undersökningar, fotografier eller andra upptagningar eller behövliga och tillräckliga rapporter om dessa ska delges på motsvarande sätt som inspektionsberättelsen. På inspektioner tillämpas i övrigt bestämmelserna i 39 § i förvaltningslagen (434/2003).

46 §

Bostadsinspektion

En inspektion eller någon annan tillsynsåtgärd som har samband med den får i utrymmen som används för boende av permanent natur utföras av någon annan orsak än ett initiativ av den som innehar eller äger utrymmet, endast om åtgärden är nödvändig för att utreda om innehavaren, någon annan som vistas i utrymmet eller en granne orsakas sanitär olägenhet.

Inspektion av ett utrymme som används för boende av permanent natur får utföras mot den boendes vilja endast om en myndighet har grundad anledning att misstänka en allvarlig sanitär olägenhet som kräver omedelbara åtgärder. I ett sådant fall kräver inspektionen eller en åtgärd som har samband med den ett skriftligt förordnande som meddelats av den kommunala hälsoskyddsmyndigheten.

Dessutom får en i 1 mom. avsedd inspektion eller annan tillsynsåtgärd utföras för att utreda ett förfarande som är straffbart enligt denna lag, om det finns grundad anledning att misstänka att någon har brutit eller bryter mot lagen och en tillsynsåtgärd i detta syfte är nödvändig.

Utrymmen som används för boende av permanent natur får inte inspekteras av någon annan än en myndighet.

49 §

Anlitande av utomstående sakkunniga vid hälsoskyddstillsynen

En utomstående sakkunnig som utför undersökningar och utredningar av en bostad eller ett annat vistelseutrymme för myndighetstillsynen enligt denna lag ska ha den kompetens som behövs för att utreda de kemiska, fysikaliska och biologiska faktorer som orsakar sanitär olägenhet. Mätningar, undersökningar och utredningar ska utföras och prov tas på ett tillförlitligt sätt och med ändamålsenliga metoder.

Om det för myndighetstillsynen krävs en utomstående sakkunnig för att utföra sådana mätningar, undersökningar och utredningar eller ta sådana prov som den kompetens som avses i 49 d § 1 mom. inte är lämplig eller ändamålsenlig för, ska för uppgiften anlitas en person som i övrigt är kompetent. Om en ovannämnd utomstående sakkunnig som assistent anlitar en person som inte har påvisat sin kompetens på det sätt som anges i 49 d § 1 mom., svarar den utomstående sakkunnige för att undersökningarna och utredningarna

har utförts på ett sakkunnigt och kompetent sätt.

På en utomstående sakkunnig tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när han eller hon utför undersökningar och utredningar enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

49 c §

Krav på personcertifierare

Social- och hälsovårdsministeriet ska för viss tid eller tills vidare utse en aktör som certifierar personer som utomstående sakkunniga efter det att de har påvisat sin kompetens på det sätt som föreskrivs i 49 d § 1 mom.

Aktören ska ha

1) tillräcklig och sakkunnig personal för att genomföra certifieringen,

2) andra förutsättningar för att i praktiken kunna ordna certifieringsverksamhet,

3) en i fråga om verksamhet och ekonomi oberoende ställning i förhållande till dem som ska certifieras.

Ansökan om att bli utsedd till personcertifierare görs hos social- och hälsovårdsministeriet. Ansökan ska innehålla en utredning över att de krav som anges i 2 mom. är uppfyllda. I beslutet om att utse en aktör till personcertifierare fastställer social- och hälsovårdsministeriet arrangemangen i anslutning till certifieringen och ställer vid behov närmare villkor för verksamheten.

Det beslut som avses i 1 mom. kan återkallas, om förutsättningarna för godkännande upphör eller om det upptäcks väsentliga brister i certifieringen och aktören inte inom utsatt tid har rättat till sin verksamhet trots uppmaning från social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet ska utöva tillsyn över i 1 mom. avsedda personcertifierares verksamhet.

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på dem som utför personcertifiering enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

49 d §

Certifiering av en person som utomstående sakkunnig

En person som avses i 49 § 1 mom. ska visa sin kompetens genom att med godkänt resultat genomgå den utbildning och det kompetenstest som social- och hälsovårdsministeriet kräver eller genom att skaffa godkännande för motsvarande kompetens som har inhämtats tidigare genom utbildning eller arbetserfarenhet. Närmare bestämmelser om innehållet i och omfattningen av den utbildning som ska genomgås för att visa kompetensen samt om den arbetserfarenhet eller den övriga kompetens som krävs utfärdas genom förordning av social- och hälso-vårdsministeriet.

En aktör som avses i 49 c § ska bedöma en persons kompetens för att vara utomstående sakkunnig samt registrera godkänd kompetens i sitt offentliga datasystem för den tid som certifieringen gäller. Registreringen bestyrker att personen är certifierad som utomstående sakkunnig. Dessutom ska certifieraren ge personen ett intyg som bevis på certifieringen. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer ett formulär för intyget. Certifieringen är i kraft 5 år och när tiden har löpt ut ska certifieraren utplåna registeruppgiften i datasystemet, om certifieringen inte förnyas.

Social- och hälsovårdsministeriet kan besluta att registeruppgifterna ska utplånas i datasystemet, om personen inte längre uppfyller kompetenskraven eller upprepade gånger underlåter att iaktta det oberoende som krävs i uppgifterna eller saklig rapportering eller adekvata mät- och undersökningsmetoder. Certifieraren ska utplåna registeruppgifterna i datasystemet. Innan uppgifterna utplånas ska personen dock ges tillfälle att avhjälpa en brist i sin kompetens, om inte bristen är så väsentlig att det inte är möjligt att avhjälpa den inom en skälig tid.

En utomstående sakkunnig ska upprätthålla sin yrkeskunskap genom bedömningar av de sanitära förhållandena i bostäder eller andra vistelseutrymmen, genom utbildning eller på ett sätt som är jämförbart med dessa,

för att certifieringen ska kunna förnyas. Den sakkunnige ska visa upp en utredning över upp-rätthållandet av yrkeskunskapen när han eller hon ansöker om förnyande av certifieringen hos en aktör som avses i 49 c §.

50 §

Avgifter

— — — — — — — — — — — — — —

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

1) hos fastighetens ägare eller innehavare eller någon annan som är ansvarig för en sanitär olägenhet med stöd av 27 §, för en inspektion, mätning, provtagning, undersökning eller utredning som har utförts i en bostad eller ett annat vistelseutrymme och som hör samman med utredning av sanitära olägenheter som avses i 26 § eller med säkerställande av att en olägenhet avhjälps; myndighetens första inspektion för att utreda en misstanke om sanitär olägenhet och bestämmandet av behovet av fortsatta undersökningar i anslutning till inspektionen är dock avgiftsfri,

— — — — — — — — — — — — — —

56 §

Ändringssökande

— — — — — — — — — — — — — —

Ändring i social- och hälsovårdsministeriets beslut enligt 49 c § 1 och 4 mom. och 49 d § 3 mom. får sökas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller ett beslut enligt 49 c § 1 och 4 mom. får sökas genom besvär bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Omprövning av ett sådant beslut av en certifierare som avses i 49 d § 2 och 4 mom. får begäras hos social- och hälsovårdsministeriet på det sätt som anges i förvaltningslagen. Ändring i ett beslut som har meddelats med anledning av begäran om omprövning får sökas genom besvär på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Ändring i förvaltningsdomstolens beslut som gäller ett beslut enligt 49 d § 2 mom. får sökas genom besvär bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2015.

En utomstående sakkunnig som har tillräcklig sakkunskap och kompetens och som i enlighet med den 49 § som gällde vid lagens ikraftträdande har visat den kommunala hälsoskyddsmyndigheten att de undersökningsmetoder som han eller hon använder är tillförlitliga får vara verksam som utomstående sakkunnig för hälsoskyddsmyndigheten i 24 månader efter ikraftträdandet.

Personcertifieringar som uppfyller kraven enligt denna lag och som har godkänts före lagens ikraftträdande är giltiga den tid som anges i de beslut som meddelats om certifieringarna.

Helsingfors den 19 december 2014

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Omsorgsminister *Susanna Huovinen*

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET EDITA PRIMA AB / EDITA PUBLISHING AB ISSN 1456-9663 / 0787-3182 (tryckt)